

Järva Valla Leht

jarvavald.ee

NR 12 (160)

JUUNI 2025

ILMUB KAKS KORDA KUUS

Lühidalt

- Järva vallaraamatukogu tuletab meelde, et raamatukogu korraldatava „Tähesegadiku“ esimene periood lõpeb 20. juunil. Vaheloosimises osalemiseks palume tähesegadikud selleks kuupäevaks mõnda Järva valla raamatukokku või raamatukogubussi tagastada. Loosimine toimub juuni viimasel nädalal ja võitjatega võetakse ühendust. Rohkem infot saab raamatukoguhoidjalt või telefonil 513 0109. Samuti anname teada, et juulis puhkavad nii raamatukoguhoidja Marko kui ka raamatukogubuss Krööt. Krööt naaseb tööle 5. augustil.

- Järvamaa Toidupanga toidubuss jõuab Järva valla elanikeni. Esimene vedu toimus 4. juunil. Toiduabi pakutakse kaks korda kuus üle nädala. Annetatud toiduabi kogutakse ja jagatakse kogu aasta jooksul. Toidupakid komplekteeritakse toidukauplustes, toidlustusasutustes ja mujal ülejäävatest kvaliteetsetest toiduainetest. Õigus toiduabile on isikul ja perekondadel, kelle abivajaduse on sotsiaalosakond ära hinnanud. Toidupanga jagamispunktides saavad toiduabi vaid eelnevalt sotsiaaltöötaja poolt abisaajate nimekirja kantud inimesed. Vajadusel pöördu Järva valla sotsiaalosakonna poole.

- Külastusmäng „Unustatud mõisad“ tuleb taas. Sel aastal: 12.07–13.07, 26.07–27.07 ja 09.08. Järva vallas saab külastada Orina mõisa ja Aruküla mõisa.

- Järva vallas toimub 2025. aasta suvel õpilasmalev 11 rühmas ja kahes vahetuses. I vahetus toimub 9.–20. juunini ning II vahetus 4.–17. augustini. Malevlasi juhendavad kogemustega ning kvalifikatsiooniga rühmajuhid, kes enne tööle asumist tutvustavad malevlastele ka töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid.

Aravetele on kerkinud uhke lasteaiahoone

KRISTI KIRSS

4. juunil sai Aravete Järvapesa lasteaiahoone kasutusloa, mis tähendab, et juba sellel suvel saavad lasteaialapsed lustida uues majas. Tartu Ehituse töötajad on maja valmimise nimel tegutsenud üheksa kuud. Kogu protsess on olnud sujuv ning püsinud graafikus.

„Eks iga ehitusobjekt pakub alati põnevaid väljakutseid oma eripäradega, kuid koostöös tellija meeskonnaga suutsime need kenasti lahendada ja tulemus räägib enda eest,“ ütles Tartu Ehituse projektijuht Meelis Linde. Ehitusprotsessile avaldas enim mõju Eesti ilmastik. Välitöid tehti kõige külmemal ajal ning sisetööd langesid soojemasse perioodi. „Usun ja loodan, et hoone saab meelepäraseks ka kõikidele siin õppima ja mängima asuvatele mudilastele,“ lisas Linde.

Mesimummi hoone on energiatõhus ning nüüdisaegne, ruumiplaneering efektiivne ja

sisekliima hea. Kahekorruselise majja mahub neli rühma, suur söögisaal, saal sündmuste korraldamiseks, kabinetid, tualettruumid ning mitmed abiruumid. Maja teeb eriliseks abiruumide rohkus, mida leidub nii õues kui ka majas sees. Maja taga paikneb suur mänguväljak, kus saavad mängida tulevased politseinikud, tuletõrjujad ja kiirabitöötajad – platsil asetsevad selleks tarbeks autosid kujutavad atraktsioonid. Eriline klaasist kasvuhoone pakub võimalust kasvatada taimi. Ei puudu ka korvpallirõngas ja jalgpallivärvad.

„Väga tore tundub, uus asi on ikka uus asi,“ ütles Järvapesa lasteaia direktor Madli Pöder. Maja sisemuses leiduvad rippkotid, tipitelgid ja mööbel, kuid puudu on lasteaia praegused vahendid ja mänguasjad. Põdra sõnul kolitakse uude majja juulikuus. 29. augustil on huvilistel võimalik hoonega tutvuma tulla. Päris avatud uste päev see ei ole, sest majas viibivad lapsed,

aga tehakse tutvustustuur, mille kellaag veel täpsustub.

Hoone arhitekt on Toivo Tammik arhitektuuribüroost Ansambel AB. „Lasteaia vastavalminud hoone paikneb väga õnnestunud asukohas Aravete südames. Lisaks lasteaia mahutamisele, on hoonel potentsiaali võtta endale ka sobivad kogukonnakeskuse funktsioonid. Atraktiivne väline vorm ja väga hea õueala on kindlasti edu võti selle lasteaia puhul. Jääb üle vaid oodata seda hetke, kui lapsed maja vallutavad ja karbile päriselu sisse puhuvad,“ ütles Tammik.

Eelmise aasta juunis kuulutas Järva vallavalitsus välja riigihanke „Aravete lasteaia ehitustööd“. Juulis selgus hanke võitja – AS-i Tartu Ehitus pakkumus hinnaga 3 270 778,52 eurot koos käibemaksuga. Hankes osales veel kaks ettevõtet: AS Paide MEK ja Revin Grupp OÜ. Järva vallavalitsus sai ehituseks toetust meetmest „Kliima2.9.1. Avaliku sektori hoonete energiatõhusus“

1,5aastane Karl Kaasik kontrollib ruume

Järva vallavolikogu istung 22. mail Järva-Jaani kultuurimajas

• Teisel lugemisel oli Järva-Jaani kooli põhimäärus. Vallavanem Toomas Tammik selgitas, et lähtudes 2023. aasta volikogu otsusest „Järva-Jaani gümnaasiumi tegevuse ümberkorraldamine“ on 1. septembrist 2025 Järva-Jaani gümnaasiumi tegutsemise vorm põhikool ja sellest tulenevalt on otstarbekas tunnistada kehtetuks praegune põhimäärus ja kehtestada volikogu poolt uus põhimäärus. Võrreldes kehtiva põhimäärusega on muudetud kooli nimi ning nüüdisajastatud põhimääruse teksti, lähtudes põhikooli ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ja arvestades haridusvaldkonna arengukava 2035 eesmärkide rakendamise vajadusega. Eelnõu 1. lugemisel volikogu istungil otsustati anda muudatusettepanekute tähtjaks 30. aprill kell 12. Tähtjaks muudatusettepanekuid ei esitatud.

Toomas Tammik ja vallasekretär Karin Tenisson-Alev informeerisid, et volikogu liikme Ester Valdveega arutati eelnõu telefoni teel, kuna volikogu istungil andis Valdvee teada, et tal on eelnõule rohkem küsimusi, kui volikogu töökorras ette nähtud.

Kõik volinikud olid määruse muudatuste poolt.

• Sotsiaalosakonna juhataja Natali Medvedev tutvustas määruse „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ muutmise eelnõu ja selgitas, et määruse muutmise reguleeritakse vaimse tervise teenuse korraldamist, sotsiaaltransporditeenuse taotluste vastuvõtmist ja raske või sügava puudega õpilaste koolitranspordi korraldamise muudatusi. Eelnõusse on sisse viidud volikogu liikme Ester Valdvee muudatusettepanekud.

Ester Valdvee märkis, et vaimse tervise teenust rahastatakse osaliselt 13 935 euroga

riigieelarvest, ülejäänud summa tuleb Järva valla eelarvest. Paides pakutakse teenust ainult riigi poolt eraldatud vahendite piires. Kas teenuse osutamine ei muutu vallale liiga suureks koormaks?

Medvedev vastas, et eraldatud 13 935 euroga ei tule me välja. „Arvasime, et riigi toetus on suurem. Sihtgrupp on lai. See on oluline teenus, mille tarvis on eelarves 27 000 eurot. Vaatame perede majanduslikku olukorda, mingi omaosalus jääb ka inimese kanda.“

Kõik volinikud olid määruse muutmise poolt.

• Ahula küla Altpere kinnisasja omanik esitas taotluse Altpere ja Järva valla omandis oleva Ahulapõllu piiride muutmiseks ja Ahulapõllu kinnisasja osa omandamiseks. Maakorralduse peaspetsialist Mati Tatrik tutvustas kinnisasja osa võõrandamise eelnõu. Järva vallavalitsus nõustus katastriüksuste omavaheliste piiride muutmise põhjendusega, et Altpere kinnisasjaga piirneval Ahulapõllu kinnisasja osal paiknevad mahajäetud aiamaad, mille omamine ei ole vallale enam avalikuks otstarbeks ega valla valitsemiseks vajalik ning majanduslikult otstarbekam on piiride muutmine piirinaabritega. Kõik volinikud olid sellega nõus.

• Miks on vaja kinnistut koormata kasutusvaldusega, selgitas vallavara peaspetsialist Valdur Permanson. Mittetulundusühing Järva-Jaani Kogukond esitas avalduse sooviga kasutada Järva vallale kuuluvat Järva-Jaani alevi Laane kinnistut matkaraja rajamiseks. Matkarada kavandatakse kinnistu lõunapoolsesse ossa, vajadusel eemaldatakse sealt võsa, mis purustatakse ja paigaldatakse matkaraja katteks. Maha langenud puud jäetakse

oma asukohtadele. Vajadusel ehitatakse purdeid ja laudteid liigniisketesse ja raskendatud läbipääsuga kohtadesse ning paigaldatakse infotahvleid ja muid väikevorme. Kasutusvaldusesse andmise tähtaeg 15 aastat on vajalik, et anda MTÜ-le võimalus taotleda kaasrahastust oma tegevustele erinevatest fondidest. Volikogu liikmed Arto Saar, Meelis Mändla ja Triin Majori taandasid end, teised volinikud olid otsuse poolt.

• Vallavara peaspetsialist Valdur Permanson selgitas, et MTÜ Albu Valla Külade Selts esitas avalduse ja soovib kasutusele võtta Lehtmetsa küla Linnu-metsa kinnistu 3000 ruutmeetri suuruse maa-ala 15 aastaks, et kasutada kinnistut Lehtmetsa küla külaplatsina ja korraldada seal küla üritusi. Ettepanek on anda vallavara otsustuskorras tasuta kasutusse.

Ester Valdvee märkis, et kinnistu suurus on 15 000 ruutmeetrit, sellest 3000 ruutmeetrit jääks külade seltsile kasutada. Maa-alal asuvad parkla ja käimla. Ühtelugu on külaseltsi prügiga hädas. Kinnistut hooldab Järva vald (Järva Teenused), aga purast üritusi peab seda koristama MTÜ.

Rait Pihelgas vastas, et nii ongi – kui külaselts ise korraldab külaplatsil ürituse, hooldab tema. Muul ajal vald.

Kõik volinikud olid vallavara otsustuskorras tasuta kasutusse andmise poolt.

• MTÜ Mõisa Aiad esitas avalduse sooviga võtta rendile kinnistu aadressil Järva vald, Mägise küla, Aasa tn 6a//Maarjamõisa tee 45//Peenramaa. Valdur Permanson tutvustas eelnõu. Eesmärk on korraldada kinnistu maa-alal asuvate aiamaade kasutamist põllu- ja aiasaaduste kas-

vatamiseks ning luua tingimused kogukonna ühtekuuluvustunde hoidmiseks. Kinnistu asukohas on aiamaad haritud alates 1975. aastast. Aiamaid jagati omal ajal Aravete KETE töötajatele. Eelmisel aastal kasutas aiamaad 70 peret.

Ettepanek on kinnistu rendile anda. Kõik volinikud olid maa rendile andmisega nõus. Rendilepingu tähtaeg on 15 aastat, aiamaade kasutamist korraldab MTÜ. Kaevumaja asub aadressil Aasa tn 6 a. Kui rentnik soovib seda kaevu kasutada, korrastab ta selle omal kulul.

• Arutusel oli vallavara võõrandamine enampakkumise korras (Piibe mnt 18, Aravete). Valdur Permanson tutvustas eelnõu. Järva vallavolikogu 25.04.2024 otsusega nr 24 otsustati kinnistu võõrandada enampakkumisel müügihinnaga 34 500 eurot. Otsusega nähti ette, et pärast enampakkumise võitja selgumist korraldab Järva vald peakaitsme jagamise ja tasub peakaitsme jagamise kulud ning kinnistu müügileping sõlmitakse pärast peakaitsme jagamist. Sellistel tingimustel ja sellise alghinnaga ei ole kinnistu ostjat leidnud. Kinnistu on olnud kaks korda enampakkumisel, kokku seitse kuud. Alghinna määramisel 10 000 eurot on lähtutud olemasoleva elektri võrgulepingu väärtusest ja kinnistu maa maksumishinnast.

Ester Valdvee küsis, mis kaalutlusel on uus alghind nii palju väiksem? Ajalooline hoone kehtet asulat – kas poleks mõistlik 15 000 eurot? Otsustati muuta eelnõu punktis 1 alghind 10 000 eurot 15 000 euroks. Kõik volinikud olid seda meelt, et hoone läheb enampakkumisele selle hinnaga.

• Järva valla teede talihool-

dustööde eelmised hankelepinnad lõppesid 31.03.2025. Järgmiseks talveks teede talihoolde tegijate leidmiseks on tarvis viia läbi hankemenetlus. Teede peaspetsialist Aivar Lainjärv küsis volikogult hanke korraldamiseks luba. Lepingu perioodiks on planeeritud kolm aastat. See annab lepingupartneritele tööde ja investeeringute planeerimiseks piisavalt pika aja ning aeg ei ole hinna planeerimise vaates liiga pikk.

• Esimesel lugemisel oli Järvamaa arengu strateegia 2035+ tegevuskava heakskiitmine. Paralleelselt toimuvad esimesed lugemised ka Paide ja Türi volikogudes.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele on omavalitsusüksuste ülesanne ühiselt kavandada maakonna arengut ja suunata selle elluviimist. Selle seaduse järgi peab maakonnal olema arengu strateegia, mis on aluseks maakonna kohaliku omavalitsuse üksustele ja koostööpartneritele maakonna arengu suunamisel, ühiselt tehtavate investeeringute kavandamisel ja investeeringuteks toetuse taotlemisel. Maakonna arengu strateegial peab olema tegevuskava või valdkondlikud tegevuskavad, mis ei pea hõlmama kogu arengu strateegia kehtivuse perioodi. Järvamaa arengu strateegia 2035+ tegevuskava eelnõu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 23.05.2025–25.07.2025. Avaliku väljapaneku ajal saab kirjalikke küsimusi ja ettepanekuid esitada kuni 25.07.2025.

Volikogu liikme Ester Valdvee sõnul on strateegia täis kantseliiti, ta kahtles, kas lugejad saavad dokumendist aru. Volikogu liige Arto Saar ütles, et eesmärgid on dokumendis väga üldsõnalised ning sõnastused võiksid olla ühtlustatud läbi teksti.

Kuna volikogu liikmetel oli palju küsimusi, ütles Rait Pihelgas, et järgmisele volikogu istungile kutsutakse SA Järvamaa esindajad (juhatuse ja nõukogu esimees) selgitusi jagama. Informatsioon võeti teadmiseks.

• Vallavanem Toomas Tammik andis ülevaate tervisekeskuste kommunaalkuludest. Pärast haldusreformi ühtlustati perearstikeskuste toetused ja tagati kõigil nii rendi- kui ka kommunaalkulude katmine. Aastas moodustab vallapoolne toetus perearstikeskustele umbes 26 000 eurot (kommunaalkulude katmine), lisaks rendikulu katmine summas 11 255 eurot, mida vald samuti ei küsi. Vald on alates 2017. aastast renoveerinud perearstikeskuste ruumid eraettevõtluse toetamiseks (Koeru, Aravete, Järva-Jaani, Imavere) summas 723 000 eurot. Kuna valla ülesanne on eelkõige tagada talle seaduses ettenähtud ülesannete täitmine, siis teeb vallavalitsus ettepaneku vaadata ümber perearstikeskuste toetamine.

Ettepanek on alates 2025. aasta septembrist rakendada 50 : 50 põhimõtet kulude jagamises, alates 2026. aastast aga kataksid perearstikeskused kommunaalkulud täielikult ise. „Täna toome teieni info, mis on vajalik tulevikuotsuste tegemisel. Aastaks 2026 on meil vaja leida lisaraha, et valla tegevustega hästi toime tulla. Oleme teemat arutanud ka perearstidega, muist on nõus, on neid, kes kahtlevad, samuti neid, kes ei nõustu.“

Volikogu liige Vello Teor võttis teema kokku nii, et tema jaoks on perearstiteenus vajalike teenuste nimekirjas esimene. Seni, kuni on olemas inimesed, kes perearstiteenust osutavad, peaksime neid toetama ja hoidma.

Järva vallas peeti juuniküüditamise mälestushetki

84 aastat tagasi toimus juuniküüditamine. „Suurküüditamine Eestis algas 13. juuni öösel vastu 14. juunit ning Venemaale Siberisse saadeti Eestist üle 10 000 inimese. Nõukogude repressiivorganite korraldusel arreteeriti, vangistati ja saadeti 1941. aasta juunis Venemaale välja üle 3000 mehe, enamik neist hukati või suri GULAG-i vangilaagrites, lisaks saadeti välja ka nende pered – naised ja lapsed,“ ütles Silva Kärner Memento Järvamaa ühendusest.

13. ja 14. juunil toimusid Jär-

va-Jaanis, Järva-Madisel, Öötlas ja Koerus juuniküüditamise ohvrite mälestushetked. Kärner viibis mälestushetkedel koos lapselapsega, kes tunneb huvi meie ajaloo vastu. Kärneri sõnul on vaja tulevastele põlvedele talletada seda, mis on toimunud. Ta meenutas ühe küüditatud naise mälestusi. „Lapsed nutsid, sõjaväelased otsisid midagi ning loopisid isa riulitest raamatuid välja. Mõned võõrad tõmbasid vooditekke nõõriga puntrasse, ema oli toolilt tõusnud ja ladus kohvrissi naftaliinilõhnalisi lõn-

gavihte. Isa pakkis midagi püssimeeste pilgu all. Siis ma veel ei teadnud ega suutnud mõista, et on olemas asju, mida saab teha ainult öö mustas varjus.“

Kärner tõi välja, et kõige rohkem kannatasid need, kes küüditamise hetkel ei saanud kaasa võtta midagi olulist, mida läks Siberis vaja. 1941. ja 1942. aasta talved olid väga külmad. „Kuigi oli südasuvi, oli ema käskinud talvemantlid selga panna,“ luges Kärner küüditatu mälestusi. Paremini läkski neil, kes valmisid suvisel ajal juba külmaks

ette. Ka küüditajate seas oli erinevaid inimesi. Oli käskijaid ja oli ka neid, kes aitasid asju kaasa pakkida.

Koeru Maarja Magdaleena koguduse õpetaja Kristi Säask jagas meenutusi sellest, mismoodi omad inimesed pöördusid järsku võõrasteks ning kuidas täiesti võõras inimene ulatas käe ja aitas. „See, kuidas inimesed segaduses muutuvad, on päris hoiatav ja hirmutav meile ka tänasel päeval. Annaks jumal seda, et me oskaksime segasel ja raskel ajal kokku hoida.“

Kunstisuvi Albus on avatud: liblikad ja üle saja aasta vanused maalid

KRISTI KIRSS

Kandlehelide saatel kuulutati 8. juunil avatuks Albu mõisa 25. kunstisuvi. Kunst sobib Albu mõisa seintele nagu valatult. See on ka põhjus, miks kunstnikud ikka ja jälle soovivad oma teoseid just seal eksponeerida. Tänavuse kunstisuve näitus kannab pealkirja „Liblikapüüdja“ ning ühendab endas teoseid kahelt kunstnikult: Kaija Kesa-Rebaselt ning Aino Bachilt. Kunstisuve korraldaja Tiia Mänd rõõmustas, et on saanud kokku siduda just nende kahe kunstniku loomingut. „See on väga tore, et me saame näidata ka nende kunstnike teoseid, keda praegu ehk väga palju ei eksponeerita,“ viitas Mänd Bachile.

Näituse „Liblikapüüdja“ fookuses on kahel eri ajastul tegutsenud kunstniku – Aino Bachi (1901-1980) ja Kaija Kesa-Rebase (sünd. 1978) – loominguline dialoog. Näitus ühendab möödunud sajandi kunsti ja nüüdisaegse graafika käsitluse, avades teemasid, mis ulatuvad naiseks olemisest ja looduse kogemisest kuni vabaduse ja hapruse kujunditeni. Ajaloolise Albu mõisa ruum loob unikaalse tausta kohtumiseks, kus ajatud liblikad vihjavad nii mööduvale ilule kui ka püüdmatule olemusele. Graafik Aino Bach on Järvamaa juurtega. Ta sündis 14. detsemb-

ril 1901 Koerus vallakirjutaja tütreana.

„Ma käisin siin esimest korda siis, kui tegin Made Balbati näitusel ühte töötuba,“ ütles Kesa-Rebane. Siis ta nägi, et Albu mõisa ruumid sobivad ideaalselt loomingut eksponeerimiseks. Kesa-Rebane juhtis tähelepanu, et liblikad sümboliseerivad taassünni ja vabadust ning kannavad endas edasi just seda, kuidas inimene liblikat tajub. Näitust, mis ühendab kahe kunstniku teosed, on varem esitletud ühes väikeses galeriis juba tükk aega tagasi. Kesa-Rebane rõõmustas, et Albu mõisas saab kunstiteoseid veelgi rikkalikumal kujul koos näidata.

„Te näete siin minu viimaste aastate graafikat. Need on loodud erilises mokulito tehnikas, mis on ühe jaapani kunstniku leiutatud,“ ütles Kesa-Rebane. Kohaletulnutel oli võimalus koos kunstnikuga uudistada teoseid ning Andres Rebane tutvustas oma vanatädi Aino Bachi loomingut. „Ma leian, et vana ja uus kunst sobib väga hästi kokku,“ ütles Rebane. „Väga õnnestunud näitus sai. Ja need ruumid annavad sellele näitusele väga palju juurde,“ lisas ta. Bach armastas maalida naisbrigadire, aga neil naistel olid kaelas ketid ja kõrvas kõrvarõngad, mille Bach palus ära võtta. Seega on pildidel kuva-

tud naised ilma eheteta ja võivad jätta ka mulje, justkui oleks tegemist vaesemate naistega. „Tsinkplaat kaetakse lakiga ja laki sisse tehakse nõelaga pilt, mis seejärel söövitatakse. Kuna ta oli alles oma tee alguses, siin mitut kihti ei ole, aga muidu söövitatakse ka mitu kihti, nii saab pildile sügavust,“ tutvustas Rebane tehnikat. Rebase sõnul külastas tema vanatädi ka Picasso muuseumi ning mõnedest Bachi piltidest kumab Picasso mõju.

Kunstisuve projekt sai alguse 25 aastat tagasi Albu valla ajal. Algatuse eestvedajad olid vallavanem Kalju Kertsmit ja Age-Ly Liivak ning aastaid tegeles näitus-

te korraldamisega Albu valla rahvamajade juhataja Malle Lomp. „Mõis oli kaunilt restaureeritud ja sellist pärlit ei saanud ainult endale hoida. Erinevate näitustega oli hea turistide meelitada ning mõis suvekuudel avatuna hoida. Kunsti eksponeerimine ajaloolises mõisas on väärtus omaette ja hea võimalus see pealinna galeriidest ka meie kogukonnale ligemale tuua. Vahepealsetel aastatel, kui toimus valdade liitumine ja ümberkorraldamine, võttis selle missiooni enda kanda MTÜ Albu Mõis,“ ütles Mänd.

Aegade jooksul on olnud mõisas väga erinevate kunstnike näitusi, näiteks Leonhard Lapin, Tiina Ojaste, Made Balbat, Jane Siimsoo, Tõnu Talve. Aga on olnud ka väga eriilmelisi näitusi nagu Vargamäe etenduste rekvisiitide näitus, klaasinäitus ja Marimekko disaininäitus. „Loetelu võiks jätkata veelgi, sest 25 aastat on ju päris pikk aeg. Tore tava on seegi, et samal ajal tuntud kunstnikega on soklikorrusel saanud näitusepinna meie oma kodukandi inimesed. Nii on olnud näituseid, kus oma töid on eksponeerinud meie õpilased, õpetajad ja vilistlased. Viimastel aastatel siis Romi Tammeleht, Adrian Suve ja Külli Pesti,“ lausus Mänd.

Näituse korraldamine koolimajas pole alati lihtne. Enamik ruume on igapäevases kasutuses

klassiruumidena. Nõuab paljude inimeste ühist pingutust, projektide kirjutamist, kolimist, näituseteenindajate olemasolu ja veel palju muid väiksemaid korraldustoiminguid, et sättida kooliruumid ümber mõisasalideks ja näitust ning kunstisuve programmi pakkuda. „Oleme seda pidanud siiski oluliseks, et meie vana ja väärkas maja, teadaolevalt vanim mõis Järvamaal, millest esimesed teated pärivad juba aastast 1282, oleks avatud kõigile kultuuri-, kunsti- ja ajaloo huvilistele ning kogukonnale. Kool on hariduse ja vaimuse tempel, suvel täidame siis oma missiooni nõnda. Siiani on oluline olnud ka seda traditsiooni, mis kunagi algatati, hoida ja edasi kanda. Oleme tänulikud selle eest, et kõik need aastad on meid toetanud Järva vald ja varasematel aastatel ka Kultuurkapitali Järvamaa ekspertgrupp. Koostööd oleme teinud oma toreda koolimeeskonna ja kogukonnaliikmetega, aga ka Järva valla noorsootöokeskusega,“ ütles Mänd.

Mänd on väga tänulik algatajatele sellise väärtusliku projekti käivitamise eest, huvitavatele kunstnikele, kes on pakkunud kaunist elamust, külastajatele ja töötubades osalejatele ning kõigile, kes aastate jooksul on andnud oma panuse, et kunstisuvad Albu mõisas ikka toimuda saaksid.

Haridustöötajad lustisid spordipäeval

10. juunil veetsid Järva valla haridustöötajad sportlikult aega. Toimus juba viies Järva valla haridustöötajate spordipäev. Kuna eelmisel aastal võitis Järvapesa lasteaed, langes korraldusrõõm neile. Õpetaja Getter Jõerand valmistas ette Navicupi orienteerumise, mis tutvustas Amblat. Küsimused olid mõeldud sellised, et vastuseid ei saaks guugeldades eriti lihtsalt leida, vaid tuleks oma nutikust kasutada. Pärast orienteerumist oli liikumisõpetaja Reimo Kaasiku ette valmistanud sportlikud mängud, kus sai proovile panna nii nutikuse kui ka kiiruse. Mängud tekitasid hasarti ja lõbusat meeleolu.

„Mul on hea meel, et meie vallas on haridustöötajatele selline traditsiooniks saanud üritus. Navicupi kasutamine eilsel üritusel andis endalegi edasiseks

ideid. Amblas muidugi on ka ajaloo kohta ja maju, mida avastada,“ ütles Koigi kooli sotsiaalpedagoog Lia Aigro. Lõpus loositi välja järgmise aasta korraldaja, kelleks on Põhja-Järva kooli Aravete õppekoht. Spordipäeva võitis aga Koigi kool, keda premeeriti rändkarikaga. Loosi

korraldati esimest korda. Seni on korraldajaks olnud võitja asutus. Aigro sõnul poleks Koigi koolil ka spordipäeva korralduse vastu midagi olnud.

Osales 13 viieliikmelist võistkonda, kelle seas olid valla koolid, lasteaiad, noorsootöökeskus ja Järva vallavalitsus.

Järva vald ootab ettepanekuid valla vapimärgi, teenetemärgi, noorte teenetemärgi ja ettevõtlusauhinna andmiseks

Ettepanekute esitamiseks tuleb täita taotlusvorm, kus on vaja ära märkida, millist tunnustusavaldust taotletakse, tunnustusavalduse kandidaadi olulised andmed ja põhjendus, miks kandidaat võiks saada taotletava tunnustuse. Taotlusvorm on saadaval Järva valla kodulehel.

Allkirjastatud taotlusi ootame hiljemalt 1. septembriks 2025 e-posti aadressile info@jarva.ee või aadressile Pikk 56, Järva-Jaani alev, Järva vald 73301.

• **Vapimärk** antakse füüsilisele isikule üks kord kõrgeima auavaldusena Järva

vallale osutatud erakordselt väljapaistvate teenete eest. Vapimärgi andmise põhjus võib olla isiku pikaajaline töö või looming, mis on andnud püsiva ja olulise panuse kultuuri, majanduse või muu valdkonna arendamisele Järva vallas.

• **Teenetemärk** antakse üks kord austusavaldusena füüsilisele isikule silmapaistva saavutuse või valla huvides tegutsemise eest.

• **Noorte teenetemärk** antakse üks kord austusavaldusena kuni 26-aastasele noorele, kes on ühiskondlikult aktiivne, silma paistnud vaba-

tahtliku tegevusega, pannud toime silmapaistva teo, saavutanud auhinnalisi kohti üleriigilistel või rahvusvahelistel võistlustel ja konkursidel, lõpetanud põhikooli kiitusega ning gümnaasiumi kuld- või hõbemedaliga.

• **Ettevõtlusauhind** antakse ettevõtjale või ettevõttele, kelle tegevus on jätnud olulise jälje vallakogukonna ellu ja mõjutanud positiivselt piirkonna arengut.

Autasud annab pidulikult kätte vallavolikogu esimees või tema asendaja Järva valla sünnipäeva pidulikul tähistamisel. Pane oma ettepanek juba täna teele!

äsja tühjendatud prügikonteinerist veerand kasti kive. Sealt, kuhu peaksid käima küünlad ja lillepotid.

Probleemiks on ka prügi paigutamine kraavidesse ja metsa alla. Üheks leiuks olid pooleliitrid purgid, mis olid täis topitud hapukoore-, piima- ja teisi pakendeid. „Vanasti pandi oma platsi koristusjäätmel müüri peale. Võtsin kätte ja istutasin sinna müüri serva kannabikud,“ jagas ta nutikat lahendust prügiga võitlemisel. „Tegin silmale ilusaks – nüüd on see nagu lillepeenar ja kevadest siia maani ei ole müüri peale õnneks prügi ladestatud,“ rõõmustas ta.

Kalmistul tuleb eraldi koguda biolagunevad aia- ja haljastusjäätmel, plastijäätmel ning segaolmejäätmel. Kalmistu territooriumile ning kalmistul asuvatesse avalikult kasutatavatesse jäätmemahutitesse ja nende kõrvale on keelatud tuua jäätmelid väljastpoolt kalmistu territooriumi.

Osa Järva valla kalmistute prügikonteinereist ei leia kasutatust sihtotstarbeliselt. Hiljuti paigutati Peetri alevikus asuva Kadastiku kalmistu plastikonteineris ehitusjäätmel. Mittevastavate jäätmel probleemiga

on seisnud silmitsi pea kõik valla kalmistud. Vastavalt jäätmehoolduseeskirjale peab jäätmelid koguma liigiti vastava jäätmeliigi mahutisse. Eesti Keskkonnateenused ei tee prügiveedu, kui prügi on vales konteineris. Kellegi va-

lesti paigaldatud prügi põhjustab lisakohustusi ja -kulutusi.

Järva Teenuste heakorratöötaja Margit Rannaveer meenutab, et on Järva-Jaani kalmistute prügikastidest leidnud kõikisugu kraami, mis sinna ei kuulu:

metsamehe kiivrelid, trimmereid, vaipu, voodipesu jne. Kõige jaoks on oma koht: nii küünalde kui ka lehtede jaoks. „Lähem kasti paika panema, aga kast on jumalast rakse,“ meenutas Rannaveer korda, kuidas ta avastas

Peetri raamatukogu pakkus lastele vahvaid tegemisi

MERLYN SIRELBU

Järva vallaraamatukogu raamatukoguhoidja Peetri raamatukogust

Peetri raamatukogus toimus 2024/2025. õppeaastal mitmeid rõõmsaid ja loovust arendavaid tegevusi. Enamik neist olid seotud eesti raamatu aastaga, kuid oli ka muid kirjandusega

seotud tähtpäevi ja väljapanekuid. Osalesid nii Peetri kooli õpilased, lasteaialapsed kui ka teised usinad külastajad. Lapsed võtsid osa eesti lastekirjanduse keskuse lugemisprogrammist „Lugemisisu“, mille eesmärk on innustada 5–13-aastaseid lapsi lugema. Programmi käigus valisid lapsed raamatukogust meelepärased teosed, lugesid

neid ning täitsid loomingulisi ülesandeid. Programmi lõppedes said parimad osalejad tunnustuseks lugemisdiplomid ja temaatilise šokolaadi. „Lugemisisu“ programmi lõpetamisel külastas raamatukogu Järva valla maskott Hundu, kes aitas tunnustada parimaid, tuues kaasa palju elevust ja naeru. Hundu külaskäik aitas muuta

raamatukogu sündmused veelgi meeldejäävamaks.

Samuti lõppes üks vahva lastele suunatud luuletamist populariseeriv ürituste sari. Üle nädala toimus „Laste loomingutund“, kus igas tunnis valmis vähemalt üks luuletus. Vahel lisandusid sellele ka mitmesugused käelised tegevused: lapsed maalisisid, valmistasisid pärlitest ehteid ja

proovisisid kätt kokanduses. Kuid ka suvel ei pea igavust tundma, sest juba 2. juunil sai alguse Järva vallaraamatukogu korraldatav lastele suunatud suvelugemise bingo. Lapsed saavad raamatukogust võtta bingolehe ja seda vastavalt juhisteile täita. Sellel aastal on mõistagi esile tõstetud eesti kirjandus. Mäng lõpeb 31. augustil ja parimad saavad

loomulikult tunnustatud. Uuel õppeaastal jätkame kindlasti lastega toimetamist ja plaanis on ka täiskasvanutele üritusi korraldada.

Peetri raamatukogu tänab kõiki osalejaid toreda ja tegevusrohke õppeaasta eest ning soovib kõigile päikeselist suve.

Hea lapsevanem! Ära siis unusta – iga laps loeb!

**PÄRIMUS JA PRUUKOST
"NAISTE VÄGI"**
19. JUULI KELL 18.00
AMBLA PARGIS

KADRINA KADRID

KARULA NAASED

SILMALINE

VÄIKE HELLERO

AMBLA REGILAULU NAISED

Karinu jaanituli
23. juunil 2025 kell 20.00

Tantsuks mängib ansambel Flamingo

Süüa ja juua pakub Reinevere Koorejaam

Mängud väikestele ja suurtele

Üritus on tasuta!

Toetajad: Nordkalk AS, Järva vald, Karinu PVL OÜ

KIRBUKAS ARAVETE KULTUURIMAJAS

Kui kodus on asju, mis kasutust ei leia ja soovid suunata need uuele ringile, siis too need KIRBUKALE!

Teie toote asjad, hinnastate ja sätite – meie müüme!

12.-15. AUGUST 2025

MÜÜGIKOHA HINNAD:

- Oma stange/laud/riiul: 3€/m²
- Meie laud (1,8m): 8€

Registreeru hiljemalt 10.07.2025 - maive@jarvakultuur.ee
Info - 5331 1365 (Maive)

V JÄRVA VALLA

KIRIKUTE PÄEVAD 2025

www.kirikutepaevad.ee

Kirikutes on avatud näitused ja kohvikud

Kirikutorni külastus 2 €

Järva-Jaani kirik

Ambla kirik

Järva-Peetri kirik

Järva-Madise kirik

Koeru kirik

12.07

- 11.00 JÄRVA-JAANI. Kunstnik Eduard von Gebhardti maalide näituse avamine. Tiina-Mall Kreemi loeng "Eduard von Gebhardti eksliibrised baltisaksa ja eesti eksliibrisekunstist taustal"
- 12.00 AMBLA. "Enn Võrk 120" ja ajaloolise Ambla laulukoori lipu koopia õnnistamine. Anu Kõlari loeng eesti kirikumuusika ajaloost
- 12.00 JÄRVA-MADISE. Marek Sadama ja Tõnu Laikre kontsert (pilet eelmüügist 10 €, kohapeal 15 €)
- 12.00 KOERU. Kiriku ekskursioon ja torni külastus
- 13.00 JÄRVA-JAANI. Torni külastus
- 13.30 JÄRVA-PEETRI. Orelipooltund – organist Tuuliki Jürjo
- 13.30 KOERU. Jutuvestja Piret Päär "Lugude olulisusest lapsele ja täiskasvanule"
- 14.00 AMBLA. Kalmistu ekskursioon ja torni külastus
- 14.00 JÄRVA-JAANI. Rein Veidemanni loeng "Raamatud kui kultuuri tellinud"
- 14.00 JÄRVA-PEETRI. Tuuliki Jürjo loeng "Kirikukontserdid enne ja nüüd"
- 15.00 JÄRVA-MADISE. Piret Lotmani loeng Heinrich Stahlist
- 15.00 AMBLA. Tihvan Big Band / solist Sabine Kraus kontsert (pilet 10 €)
- 15.00 KOERU. Torni külastus
- 16.00 JÄRVA-JAANI. Ott Leplandi kontsert (pilet eelmüügist 10 €, kohapeal 15 €)
- 16.00 JÄRVA-PEETRI. Jaanus Tammiste vaatlusretk kalmistul "Kalmistu haldus ja kultuur tänapäeval"
- 16.00 KOERU. "Koeru orel 125"
- 18.00 JÄRVA-PEETRI. Eesti Rahvusmeeskoori kontsert (pilet eelmüügist 15 €, kohapeal 20 €)
- 19.30 JÄRVA-MADISE. Urmas Nõmmiku loeng piibli tõlkimisest
- 20.00 KOERU. Valter Soosalu kontsert (pilet eelmüügist 10 €, kohapeal 15 €)
- 21.00 JÄRVA-MADISE. Päikeseloojangu palveränd Kodru rabas koos Jane Vainuga

13.07

- 10.00 JÄRVA-PEETRI. Jumalateenistus
- 10.00 JÄRVA-MADISE. Jane Vainu loeng "Jumalateenistuse kord"
- 11.00 JÄRVA-MADISE. Jumalateenistus, musitseerib kandleansambel Simmeldajad
- 12.00 JÄRVA-JAANI. Jumalateenistus, jutlustab Arne Hiob
- 12.00 AMBLA. Jumalateenistus, jutlustab Mihkel Kukk, musitseerivad Triin Anni ja Martin Sepp
- 12.00 KOERU. Kontsert-jumalateenistus. Kaasa teenib EELK Paide Püha Risti koguduse lauluansambel Decorus Musicus, dirigent Janika Oja
- 12.30 JÄRVA-JAANI. Arne Hiobi loeng "Rooma, paavstid ja Maarjamaa"
- 13.00 KOERU. Kirikukohv, torni külastus
- 13.00 JÄRVA-MADISE. "Järva-Madise kirikukellad 100", Juhan Kilumetsa loeng, millele järgneb ekskursioon kirikutornis ja kirikus
- 13.30 AMBLA. Klaasvitraaži töötuba, inglise meisterdamine. (Eelregistreerimisega: kai.kanarik@jarva.ee, osalustasu 10 €)
- 14.00 JÄRVA-JAANI. Torni külastus
- 15.00 JÄRVA-JAANI. Kalmistu ekskursioon
- 15.00 AMBLA. Sipelga kalmistu ekskursioon
- 16.00 JÄRVA-JAANI. Kontsert "Helgete hetkede meloodiad". Alina Sakaloukaya – mandoliin, Kadri Ploompuu – orel (tasuta)

Piletid: fienta.ee

Juunis soodushinnad!

12.07
Järva-Peetri kirik
**Eesti
Rahvusmeeskoori
kontsert**

Kallaste hobitalu ajab nunnumeetri põhja

KRISTI KIRSS

Järva vallas Abaja külas tegutseb Kallaste hobitalu, mis on suvisel perioodil avatud kuuel päeval nädalas kella 11-st 20-ni. Perenaise Liina Saksi sõnul leiavad tee tallu pigem kaugema kandi inimesed kui kohalikud. Vahel arvatakse, et mida seal ikka vaadata – paar lammast ja kaks kitse ehk. Tegelikuses rõõmustavad külastajaid lisaks lamba- ja kitsekarjale veel hobused, miniveised, kanad, pardid, jäneseid ja sead. Kokku on talus üle 50 looma.

Kallaste hobitalu avati koroonaviiruse esimese laine ajal, 2019. aastal. „Õde kinkis mulle hiidküülikud. Siin hakkasid käima tuttavad, sest koroona ajal ei pääsenud kuskile. Nad teadsid, et siin on loomad ja ei pea kellegagi kokku puutuma. Nii ta läks,“ meenutas Saks. Loomadega on Saks kokku puutunud juba lapsepõlvest saati. „Loomaarmastus on mul kogu aeg küljes olnud,“ ütles ta.

Talus ringi vaadates jääb silma, et loomi on tõesti palju ning maa-ala, mida hallata, väga suur. Aga abilised? „Saaks endalegi palga makstud,“ ütles Saks, kuid avaldas lootust, et ehk õnnestub suvel siiski ka abiline palgata. Loomad on üsna kulukad. „Me peame kahe kuuga teenima üle 10 000 euro, et nad ära toita,“ lisas Saks. „See on päris suur summa, lisaks veel kõik maksud ja ehitamisele kuluv raha,“ ütles ta. Sisuliselt tuleb talul kahe kuuga teenida aasta eelarve. Kõrghooaeg on ikkagi suvel, kuigi

Peretütar Arabella

mõningaid sündmuseid leidub ka talvel, näiteks jõulumaa. Saks on pühendunud täiel määral talupidamisele. Talus toimetab ka Saksi elukaaslane, kes lisaks käib täiskohaga. Abiks on ka lapsed.

Omanäoline talupood

Talu on lahendanud külas käigu ära iseteeninduse põhimõttel. Parklasse jõudes leiad siltide kaudu üles iseteeninduskassa, kus on nii sularaha kui ka kaardimakse võimalus ning maksmise juhised. Kassa juures

on ka pood, kus leidub kõik-sugu põnevaid ökomaiuseid, loovust toetavaid mänguasju, Kreeta päritolu karastusjooke, Kallaste hobitalu kanade mune ning kohalikku hooajalist toodangut, näiteks maasikaid ja Ervita mustikaid. Juba talupood on omaette vaatamisväärsus, sest naljalt sellist kaupa tava-poest ei leia. „Nädalavahetustel on Põllu pagari saiakesed,“ lisas Liina, et külastajaid ootavad ka värsked küpsetised. Leidub ka viigimarju mustas šokolaadis ja

seesamiseemneruudukeksi ning ka matkasõpradele on toredaid tooteid. Suvisel ajal on suureks hitiks MiniMeltsi jäätis. „Seda käivad kohalikud ka ekstra ostmas,“ ütles Saks.

Aedikutesse saab sisse minna

Kõikidesse aedikutesse saab sisse minna ning loomadega kontakti luua. Aedikute värvate peal on kirjas reeglid, mida tohib teha ja mida mitte.

Kas tohib selles aedikus olevat looma sööta või mitte, kas aedikus on elekter jne. Saksi sõnul inimesed loevad reegleid ning käituvad üldiselt korralikult, kuid alati leidub ka erandeid.

Kitsekeste aedikusse minnes tehakse kontroll – kas sul on süüa kaasa võetud? Kui ei ole, siis nii ongi hea. Saksi sõnul ajaks toit kitsed hulluks. „Siis nad hüppavad peale. Kitsede söötmine on ainukesena keelatud. Mitte sellepärast, et nad ei tohiks, aga nad lähevad peast natuke hulluks,“ ütles Saks. Kohtab ka miniveiseid, kes jäävadki pisikesteks – suuremaks ei kasva. „Nad on meil olnud mõned kuud ja alguses olid nad metsikud – suurest karjast tulnud. Nüüd lasevad ka katsuda,“ ütles Saks. Miniveised annavad ka piima, kui ära poegivad. Neid kasvatatakse piima eesmärgil või

lehmikloomana. Üks miniveis annab päevas 3–4 liitrit piima. Miniveiseid Eestis laialdaselt ei leidu. Saksi sõnul on neid kindlasti alla 100. Kallaste hobitalu üks miniveis on saabunud tallu Inglismaalt, teised on sündinud Eestis.

Perelisa võib ka üllatada

„Ühel hommikul tuled ja ülatatus on siin,“ lausus Saks ning näitas ühe tiine lehma peale.

Selliseid üllatusi valmistavad Saksile veel teisedki loomad. „Nii need planeerimata lapsed tulevad. Pardid-kanad hakkasid sarihaudujateks, nii et kõik istusid kuudis ja munesid samal ajal. Ma võtsin neilt 60 muna või rohkemgi alt ära, panin inkubaatorisse ja tibud hakkasid järjest kooruma,“ lausus Saks, et polnud üldse arvestanud sellise suure tibude hulga. „Suvel on siin korralik issanda loomaaed,“ ütles Saks. Talu vallutavad erinevad loomalapsed. Kui oled väljavalitu, võib sulle giidituuril kaaslasena tulla näiteks must armas lambatalle Mustikas, kes tutvustab oma talu, öeldes häälekalt: „Mää, mää.“ Talus on ka heledat värvi minilammas, kes jääbki väikest kasvu ning meenutab lambatalle.

Õrnad loomad on erilise kaitse all

Loomad on kõik sõbralikult koos nagu vanasti taludeski.

Üheskoos jalutavad sead ja kanad. Ainult tõukanad ja noored kanad on eraldi. Lisaks tuleb Saksi sõnul silm peal hoida õrnadel loomadel, näiteks tibudel ja jänese-poegadel. Väljas on ka kaamerad, et hoida inimestel silm peal. „Kui auto jõuab parklasse, saame juba aru, mis inimestega on tegu ja kelle lapsi peab valvama,“ ütles Saks. Eelmisel aastal oli paar ebameeldivat juhtumit, aga üldiselt on inimesed korralikud. Seistakse ka oma loomade heaolu eest ning vajadusel pannakse õrnemate loomade puurid lukku. „Valvake oma lapsi ja ärge laske neil kõike teha. Vanemad ei saa tihti aru, kust läheb piir. Ette on tulnud mänguasjade ja muu lõhkumist. „Ma ju maksan, see ongi ju selleks, et sa ostad uue,“ on mõnede vanemate arvamus,“ sõnas Saks. Õnneks kohtab sellist suhtumist pigem harva, kuid kunagi ei tea, milline võib tulla uus hooaeg.

Populaarsed loovuspeod

Huvi hobitalu vastu on suur. Nädalavahetuse ti on parkla kogu aeg rahvast täis. Korraldatakse ka sünnipäevaseid ning loovuspidusid. Loovuspeod toimuvad eraldi aiaga ümbritsetud alal, kuhu tavakülastajad ei pääse. Pidudele on vaja kindlasti registreeruda. Need on väga populaarsed ja piletid müükase kiiresti välja. Hobitalu rendib sünnipäeva korraldamiseks ka peomaja. Võta oma toit kaasa, kohapeal saab kasutada vett ja fritüüre.

Tule kohale või ela kaasa Instagrami vahendusel: kallaste_hobitalu!

7. juunil kihas Järva-Jaani Lai tänav laadamelust. Toimus Järva-Jaani laat ja tänavafestival. Kahel pool tänavat asuv kaubalettide rivi oli ligemale kilomeetripikkune. „Laat läks kenasti. Ilmataat hoidis laadalisi ning programm leidis ohtralt vaatajaid ja kaasaelamist. Müüjaid oli sellel aastal rekordiliselt palju. Laadaloosi peaauphind jäi sedapuhku Järva-Jaani. Motohobi välja pandud kolmerattalise elektritõukeratta võitis Saima Saar,“ ütles korraldaja Arlet Palmiste. Oluline osa oli tegevustel ja mängudel. Piibe teatri telgis sai näha näitust teatri ajaloost ja proovida selga erinevaid kostüüme. Tänavafestivalil pakkus rõõmu tantsukontsert „Iseoma küla“, mille lavastas Ülle Vaas. Lavale astus 107 tantsijat, kes tantsisid kokku 19 tantsu. „Miks just selline pealkiri? Kuna täiskasvanute repertuaar on suuresti pärit „Iseoma“ peo kavast, aga võib-olla kõige tähtsam on see, et see meie küla, meie koht, meie armas kogukond, on meile veelgi tähtsam,“ ütles Vaas. Laata korraldas MTÜ Sääsküla Huviklubi. Sündmust väisas umbes 4000 külastajat.

Olev Soansi loomingu fännid saavad Järvamaale tiiru peale teha

31. mail avati Esna galeriis Olev Soansi 100. sünniaastapäevale (1925–1995) ja tema kultuurilooliste kaartide 50. aastapäevale pühendatud näitus „Kus me oleme?“, mis on neljas Maive ja Jüri Rute algatatud Olev Soansi näituste seeriast.

Jüri Rute sõnul arvatakse, et Soans tegi oma esimese kultuuriloolise kaardi aastal 1975, kuid idee on palju vanem. Soans oli 1965. aastal ilmunud raamatu „Kas tunned maad“ kaanekujundaja ja juba selle raamatu kaanelt leiab kaardi. „Paide juures on teehövel,“ näitas Jüri Rute ja lubas selle roosa kaardi sügisel ära suuredada.

Näituse avamisel vestlesid Soansi loomeprotsessist ning tema kultuurilooliste kaartide tähtsusest Olev Soansi tütar, kirjanik ja maalikunstnik Kerttu Soans, Eesti kunstiakadeemia joonistamise ja plastilise anatoomia õppejõud, Soansi õpilane Maiu Rõõmus ning trükimeister Uku Kann. Vestlusingi juhtis Martin Bristol, kelle sõnul huvitavad neid Lillianiga erilised tööd, aga veelgi enam erilised inimesed nende tööde taga.

Olev Soans alustas oma kunstnikuteed raamatuillustraatori (näiteks 1967. aastal ilmus Soansi abikaasa Helvi Jürissoni lasteraamat „Sputnikute nääriöö“, kuhu Olev Soans on joonistanud ka ennast) ja pla-

katikunstnikuna, kuid üldsusele sai ta tuntuks eelkõige oma infograafiliste kultuurilooliste kaartide kaudu.

Kerttu Soans rääkis, et esimene kaart valmis kolme aastaga ja kõik kaardid on tema koloreeritud. Esimese kaardi valmides oli ta 14. „Mu elu oli kogu aeg värvimise surve all, sest kaardid muutusid nii populaarseks, et kogu üliõpilaselu möödus mul laua taga värvides, kui ülejäänud seltskond pidutses,“ meenutas ta.

Esna galerii näitusel eksponeeritakse nii Olev Soansi kultuuriloolisi kaarte kui ka vabagraafikat. Samuti saab näitusel tutvuda Soansi kui uuendusmeelse kunstniku loomeprotsessiga, tema julgusega katsetada uusi ideid ja tehnikaid, oskusega koondada enda ümber meeskond. Kunstniku tütre Kerttu Soansi loal eksponeeritakse Esnas ka kaht erinevat trükiplaati ühest ja samast tööst, millest algne sisaldas oluliselt rohkem detaile ja infot, teine aga oli kohandatud sobima Nõukogude režiimile.

Maive ja Jüri Rute sõnul on Soansi kultuuriloolised kaardid väga erilised just seetõttu, et need ühendavad endas teaduse, kunsti ja käsitööoskuse. „Soansi piltkaardid olid meie nooruses väga populaarsed ka seetõttu, et need rääkisid Nõukogude režiimi piirangutele vaatamata Eestist, meie ajaloost ja kul-

Olev Soansi 100. sünniaastapäevale pühendatud näitused toimuvad:

Käru muuseumis (oktoobrini 2025), kus on teemaks loodus; Järva-Jaani muuseumide keskuses, kus on teemaks põllumajandus ja maakultuur; Paide Wittensteini tegevusmuuseumis, kus on teemaks ajalugu; Esna galeriis, kus on 22. augustini vaadata kultuuriloolised piltkaardid, teiste seas kõik seitse arhitektuuriteemalist lehte ja neli väikesaarte kaarti, mis seostuvad purjelaevadega. Esna galerii on avatud pühapäeviti kell 12–15.

Kaarte saab uurida läbi luubi

tuurist. Avastasime Soansi kultuuriloolised piltkaardid enda jaoks uuesti siis, kui paarikümne aasta eest Brüsselisse tööle kolisime,“ rääkis Maive Rute.

Soansi piltkaartide kaudu võtsid nad Eesti endaga Brüsselisse kolides kaasa, et nii nad ise kui ka nende lapsed koduteed ära ei unustaks. „Korraldame näitused Järvamaal, sest siin on meie maakodu ja mõlema juured,“ lisas Maive Rute.

Olev Soansil oli kaartide koostamisel palju abilisi ja

konsultante, teadaolevalt üle 80, teiste hulgas on Soansi abistanud ka Lennart Meri, Jaan Eilart ja Gustav Ernesaks. Jüri Rute sõnul võib liialduseta öelda, et iga piltkaart oli paljude kultuuritegelaste ühine pingutus. Kokku sai neist paarikümne aastaga ilus visuaalne entsüklopeedia.

Maive Rute usub, et Olev Soansi kultuuriloolised kaardid edastavad olulise sõnumi kogukondlikust koostööst ja ühtehoidmisest, kestmajäämisest ka läbi raskete aegade. „Nendes töödes on vanematele inimestele taasleidmist ning noorematele avastamisrõõmu. See on võimalus süvitsi minekuks ja aja mahavõtmiseks.“

Näituse kuraatorid on Maive ja Jüri Rute ning Lilian Bristol.

Valiku digiteeritud Olev Soansi kultuuriloolisi kaarte leiab Tallinna ülikooli akadeemilise raamatukogu e-raamatukogust ETERA.

15. juuni hommikul, Kesk-Eesti käsitööseltsi 23. sünnipäeval, anti Järvamaa muuseumi sõprade seltsile üle Ambla koori 1869. aastast pärit laulupeolipu koopia. Lipu valmistamise projekti juhtis Margot Marks, Imbi Karu sõlmis ja rakendas lõime, kangakuduja oli Maie Koitla ning Thea Vesman tegi vajalikud õmblustööd. Ajaloolise lipu koopia antakse pidulikult Ambla kogudusele eksponeerimiseks üle Järva valla kirikute päevade käigus. Pastor Paulseni teened Ambla muusikaelus vääriavad meenutamist ka 156 aastat hiljem. Ootame kõiki Ambla kirikusse 12. juulil 12. Lipu õnnistamisele järgneb ka Anu Kõlari loeng Eesti kirikumuusika ajaloost.

Suvi algab Kallaste Hobitalus

LOLALA kontsert, loovuspeod ja loomadega koosveedetud aeg!

Sensoorsed peod – 11. ja 25. juuni

Mängime kõigi meeltega arendav igas vanuses!

Üritus toimub, kui osalejaid on vähemalt 10. Osalemine ainult eelneva registreerimisega! Peod toimuvad ka juulis ja augustis!

Broneeri suvine sünnipäev varakult!

Info ja broneerimine kodulehel.

BRONEERI KOHE

VAATA KODULEHTE

Loovuse kõige tähtsam osa on mitte karta läbikukkumist!

www.kallastehobitalu.ee
info@kallastehobitalu.ee

Ambla õppekohas toimus viimane lõpuaktus

KRISTI KIRSS

6. juunil valitsesid Põhja-Järva kooli Ambla õppekohas veidi teistmoodi meeleolud, kui tavaliselt kooli lõpuaktustel võib kohata. Nimelt oli tegemist kuueklassilise õppekoha viimase lõpuaktusega. Sügisel suunduvad lapsed õppima teistesse koolidesse. Järva vallas asub Amblale lähim kool 11 kilomeetri kaugusel Aravetel, sama kaugel asub Tapa oma koolidega. Ambla õppekoha sulgemise põhjuseks oli vähene õpilaste arv. Sel õppeaastal õppis seal kokku 11 last.

Pühendunud töö eest Ambla õppekohas tunnustati kooli personali Järva valla tänukirjaga. Tunnustuse said Signe Jõerand, Ave Prints, Anne Paštšenko, Silvi Kauge, Marta Pajula, Kaja Kull, Vaike Savila, Aivi Pajula. Koolipere on kokkuhoidev ja oma tööle pühendunud. „Nad kõik on head õpetajad. Selles, kui suure südamega teie siin majas tööd teete, ei kahtle küll mitte keegi. Kui siia majja sisse astuda, on seda tunda ja tajuda,“ ütles Põhja-Järva kooli direktor Annika Orula.

„Sellesse, et see kool on siin nii kaua olnud, olete te kõik hästi palju panustanud,“ ütles Järva vallavolikogu esimees Rait Pihelgas. Ta tõi välja, et lapsed on saanud Amblas hea hariduse. „Mul on hea meel, et ma ei pi-

danud kordagi muretsema vallavanemana selle pärast, millise hariduse õpilased siit saavad, ma teadsin, et see on hea. Ma teadsin, et lapsed saavad oma muredele lahenduse. See oli rohkem kui kool,“ meenutas Pihelgas. Pihelga sõnul ei ole nüüd kõik lõppenud. „Meil on noored, kes siin toi-

metavad. Andke neile energiat ja usku juurde ning võib-olla on kunagi lapsi taas nii palju, et saab kooli uuesti avada. Kui aga mitte, siis teeme sellest hoonest midagi muud – näiteks kogukonna keskuse. Laske ideedel lennata!“ viitas Pihelgas Ambla tegusale ja elujõulisele kogukonnale.

„Teid, lapsed, ootab ees suur muutus – te lähete sügisel uude kooli. Olge seal sama julged ja tulge selle koolimaja juurde ikka tagasi mängima,“ pöördus Pihelgas laste poole. Koolimaja juurde jäävad jalgpalliväljak ja teised atraksioonid, millega saab ikka mängurõõmu luua. „Head lap-

sed, me jääme siia majja nüüd lasteaiaa üksi. See suvesoov tuleb lasteaia poolt: nautige, tulge meile külla, käige pargi all, ärge meid unustage,“ ütles Järvapesa lasteaia direktor Madli Põder. Ta tõi välja olulised aastarvud. 1866. aastal alustati Amblas lastele koolihariduse andmist.

„Kool asus tollal Raka külas. Kui liigute siit Jõe tänavat mööda välja, siis vasakut kätt ühe maja varemete taga on see kivi veel olemas, kus asus meie esimene kool,“ lausus Põder. Järgmise aastaarvuna tõi ta välja 1921, kui avati praegune koolimaja. „Selle maja ehitasid kohalikud talumehed just Ambla lastele hariduse andmiseks,“ ütles ta. Kõigepealt sai valmis kivitrepipoolne majajosa ja seejärel teine osa, milles tegutseb Järvapesa lasteaiad. Viimase aastaarvuna tõi ta välja 2025, mil majja jääb ainult lasteaiad.

Direktor Annika Orula sõnul on ta õpetajatele pakkunud tööd Aravete õppekohas, mis on koolidest Amblale kõige lähemal. „Olen õpetajatega rääkinud ning neile ka kirjalikult teada andnud, et nad on väga oodatud. Kahjuks on nad tänaseks otsustanud, et ei soovi Põhja-Järva koolis jätkata,“ ütles Orula. Ta on suhelnud ka lastevanematega. Ühel koosolekul selgus, et nendeni ei olnud jõudnud info Albu ja Aravete õppekohtade tutvumispäevade kohta. „Helistasin vanematele ja andsin neile teada, mis kuupäevadel on võimalus tulla. Ühtlasi uurisin ka seda, mis plaanid neil edasiseks on. Hetkel on vist kõik Ambla lapsed minemas Tapale. Mõned vanemad tõi välja, et nad ise liiguvad sinnapoole ja mõnel lapsel on seal juba sõbrad ees,“ ütles Orula.

PIIBE TEATER KÄRAVETE JÄRVE SELTS

piletitasku

Eelmüük Piletitaskus: täispilet 22 €, sooduspilet 20 €
Toimumise päeval ja kohapeal: 25 € / 23 €

20:45 ILUTULESTIK!

XV Käravete Järvemuusika

19. august kell 18.00

JAAN TÄTTE UNTSAKAD

Ruuben Lambur

VIIMANE METSAVEND

PIIBE TEATER

Dramaturg – lavastaja Arlet Palmiste

Keegi ei unistanud elust metsas,

kuid saatus tahtis teisiti...

Kunstnik Riina Vanhanen. Valguskujundus Jaanus Tuli.

RAIVO E. TAMM

METSAVENDADE LAULE esitavad:

ILMAR KALD (Untsakad)

JAANUS PÕLDER (Untsakad)

TANEL SAKRITS (Mandoterror)

SANDER ROSENBERG

14.AUGUST KELL 18:00

JALGSEMA KÜLAPLATS

piletitasku

KUTSE RAAMATUESITLUSELE

14. JUULIL 2025 KELL 11.00

IMAVERE RAHVAMAJAS

AINO KÄRT - Imavere kultuurielu eestvedaja, õpetaja, kodulooürija, muusik

AINO

Ada Nõmmküla

Korraldajad: Kärtide perekond, Ada Nõmmküla ja Imavere rahvamaja pere

Chat GPD ennustas tublidele lõpetajatele tulevikku

12. juunil oli Koeru Aruküla mõisa palutud 38 Järva valla tublimat koolilõpetajat koos vanemate ja koolijuhtidega.

Põhjusega puudusid Tallinna kunstigümnaasiumi kuldmedaliga lõpetanud Romi Tammleht, Tamme gümnaasiumi hõbemedaliga lõpetanud Diane Paju, Koeru keskkooli hõbemedaliga lõpetanud Getrin Lokotar ja Angela Ringmets ning Audentese spordigümnaasiumi Otepääl heade ja väga heade hinnetega lõpetanud Maanus Udam.

Järva valla hariduse peaspetsialist Piret Sapp ütles, et hea ha-

ridus annab noortele vabaduse ennast teostada, muuta iseennast ja maailma paremaks. „Paljud teist kindlasti juba teavad, millist ametit õppima minna. Täna teile tunnustust jagades vaatame koos teiega tulevikku teie kooli antud info ja hea sõbra Chat GPD abiga. Teie valik, kas võtate seda tõsiselt või huumoriga,“ ütles ta.

Nii sai Koerus edukalt põhikooli lõpetanud Lilian Perlin (pildil vasakul musitseerimas koos Emma Maria Laanepiga õpetaja Kerstin Laanemetsa flöödiklassist) teada, et temast võib kümne aasta pärast saa-

da Viljandi kultuuriakadeemia õppejõud. Tema kooliõest Telle-Riin Tammest on kümne aasta pärast saanud rahvusvahelise kaubandusettevõtte turundusjuht, aga ka edukas fotograaf – ta pälvib Eesti Ekspressilt aasta parima fotograafi tunnustuse. Järva valla noortevolikogu juhi Lilith Lilletai kümne aasta perspektiiviks pakkus Chat GPD, et temast saab riigikogu põhiseaduskomisjoni kantslei juht. Järva-Jaanis edukalt põhikooli lõpetanud Diane Sõmermaast on aastaks 2035 saanud rahvusvahelise ettevõtte Bolt avalike suhete osakon-

na juhataja, aga tema koolivend Artur Saar omandab järgmise kümne aasta jooksul Inglismaal sporditurunduse magistrikraadi ja töötab Paide linnameeskonna tegevdirektorina.

Järva vallavanem Toomas Tammik rääkis aga täitsa tõsiselt. „Tubli laps, ütleb vanaema, kui olete talle ette vuristanud kõik oma viimase kuu saavutused. Isa patsutab õlale, ema kipub kallistama ja ka õpetajatelt kuulete, et olete tublid.“

Kuid kas te õpite selle pärast, et kiitust koguda? Mäletan

Nemad olid kutsutud Järva valla tublide lõpetajate vastuvõtule

GÜMNAASIUMI LÕPETAJAD

Romi Tammleht – Tallinna kunstigümnaasium, kuldmedal
Diane Paju – Tamme gümnaasium, hõbemedal
Martin Korjus – Koeru keskkool, kuldmedal
Getrin Lokotar – Koeru keskkool, hõbemedal
Angela Ringmets – Koeru keskkool, hõbemedal
Timor Arusaar – Koeru keskkooli, lõpetas heade ja väga heade hinnetega
Maanus Udam – Audentese spordigümnaasium Otepääl, lõpetas heade ja väga heade hinnetega
Raiko Alliksaar – Paide gümnaasium, lõpetas heade ja väga heade hinnetega

PÕHIKOOLI LÕPETAJAD

KOERU KESKKOOL: Karl-Oskar Järvmägi, Rein-Oliver Järvmägi, Karl Kirsimets, Johannes Jõe, Telle-Riin Tamm, Teele Vunder, Kerto Sirila, Lilian Perlin (lõpetas väga heade tulemustega ka Koeru Muusikakooli flöödi eriala), Lilith Lilletai, Timmo Luiker, Kevin-Marten Viibur, Hannes Truska
JÄRVA-JAANI GÜMNAASIUM: Loviise Ait, Helen Kreek, Diane Sõmermaa, Artur Saar
KOIGI KOOL: Lisette Linholm ja Matilda Riives
IMAVERE KOOL: Gredi Mett ja Merili Kala
PÕHJA-JÄRVA KOOL: Karola Saar, Kert-Kristjan Vikat, Karl-Erik Tohu, Lilian Luht, Iiris Alliksaar
ROOSNA-ALLIKU PÕHIKOOL: Rivo Selge
PAIDE HILLAR HANSSOO KOOL: Rasmus Peets
PAIDE HAMMERBECKI KOOL: Janely Vilbu ja Marten Aron Lepik
KOERU MUUSIKAKOOL: Marten Müürisepp (akordioni eriala)

oma kooliajast, et mulle kiitmine ei meeldinud. Olid omad eesmärgid, väljakutsed ja tahe teada saada. Ei õpita õpetajate ja vanemate pärast, vaid ikka iseendale. Sa muudad selle abil, et oled aktiivne ja tubli, huvitavamaks enda elu. Sulle avaneb rohkem võimalusi, valikuid, elu on toredam ja rõõmsam.

Muidugi lisandub ka pingeid, kui mitu rauda on tules. Tublidus ei tule tööta, osavus ei hooleta, ütleb vanasõna, kuid samas ütleb see ka – kes teeb, see jõuab. Tantsite rahvatantsurühmas, teete trenni, osalete

õpilasomavalitsuse töös ja käite muusikakoolis – ajaliselt on üsna raske toime tulla. Olete õhtul väsinud, kuid sunnite end veel trenni minema või kontrolltööks õppima. Aga kui asjad saavad tehtud, on hea tunne.

Seepärast soovitatakse teile – tehke alati veidi rohkem, kui teilt oodatakse. See toob kasu nii teile endile kui pikemas perspektiivis ka piirkonnale ja kogu ühiskonnale.“

Kõik tublid pälvisid Järva vallalt kiidukirja, Apollo kinkekaardi, vallavanema tugeva käepigistuse ja publikult aplausi.

Kooli siseruumis paistis päike

„Ma nii lootsin, et täna paistab päike. Kuna seda aga pole, võtsin oma päikese – suure võimsusega hõõglambi – kaasa,“ ütles Tartu ülikooli teaduskooli õpikodade projekti juht Kaido Reivelt 29. mail Põhja-Järva kooli Albu õppekoha toimunud füüsika õpikojas. Tegemist oli viimase õpikojaga, millest said osa 8. ja 9. klassi õpilased. Teaduskool on kodulehel õpikodade tutvustuseks oelnud, et see on koolis toimuv tunniplaani sobituv või eraldi seisev laboritundide programm, kus 7.–12. klasside õpilased saavad teha füüsika-, keemia- ja bioloogiatundeid.

„Albu kooli 8. ja 9. klasside õpilased kohtusid seitsmel korral PhD Kaido Reiveltiga, kes oma sooja ning entusiastliku õpetamisstiiliga tõi rõõmu ja sära õpilaste igapäevastesse füü-

sikatundidesse. Füüsika seisab just kui kolmel vaalal: optika, mehaanika ja elekter. Erinevates õpikodades tehti katseid ja selgitati katsete juurde kuuluvat teooriat: kuidas me näeme ning

mis on ühist silmal ja fotoaparaadil, kes ehitab kiireima auto ja kuidas kiirust mõõta või arvutada, kuidas on võnkumine seotud kõlariga, mis on Ohmi seadus ja kuidas kasutada multimeetrit jne,“ ütles Põhja-Järva kooli Albu õppekoha keemia ja füüsika õpetaja Raili Adelbert.

Viimases õpikojas õpiti tundma päikesepaneelide tööd. Ehitati auto, mis sõidaks päikeseenergia abil. „Tuli välja, et auto on kiirem, kui paneelid on ühendatud jadamis, aga auto on töökindlam ja sõidab lambist kaugemale, kui paneelid on ühendatud rööbiti,“ lüüdis Adelbert.

Looduslaager tutvustas metsaelu

Juba neljandat aastat kogunevad Järva valla koolide 1.–5. klasside õpilased looduslaagrisse, et kogened loodustundjate abiga uurida ja avastada looduse saladusi. Tänavune looduse avastaja laager toimus 16.–17. juunini Harjumaal Aegviidus. Laagris osales 16 Järva-Jaani, Koeru, Koigi, Aravete, Ambla ja Albu kooli loodushuvilist last. Looduslaagri teemaks oli metsaelu ja kuidas metsaelanikud omavahel seotud on.

Kahe laagripäeva jooksul õpiti tundma meie metsade imetajaid, linde, putukaid ja taimi. Esimest korda uuriti ka õputukaid. „Ur-

mas Tartes on olnud juhendaja igas laagris. Seega on lapsed kõige rohkem tutvunud putukate maailmaga. Kahel aastal sai palju uuritud vee-elustikku ja siis oli juhendajaks ka hüdrobioloog ja malakoloog (tigude uurija) Annele Ehlvest. Seekord siis Vahur Sepp, kes teab loomadest palju. Mina tutvustasin linde ja taimi,“ ütles laagri korraldaja, Põhja-Järva kooli Albu õppekoha loodusringi juhendaja Ester Valdvee. Põnevust täis laagris tutvuti õiste ja hommikuste lindude ja nende hääletega ning uuriti loomade sarvi, nahku ja koljusid.

IN MEMORIAM

Uno Aan

09.08.1936–07.06.2025

Ründo Mültsi järelehüüe Uno Aani ärasaatmisel 13. juunil

Tänane päev on leinapäev kogu Järvamaale, Koeru kihelkonnale ja kõigile, kes tundsid Uno Aani. Meie seast on lahkunud eeskuj, innustaja, elurõõmu kandja, kogukonna väärtuste hoidja ja oma armastatud perekonna kindel tugisammas. Inimene võib lahkuda, kuid tema teod jäävad – ja nendesse tegudesse jääb alles ka tema hing. Siin, Koeru kultuurimajas, oleme täna koos, et avaldada austust ja saata viimsele teekonnale mees, kellega igaühel meist on jagada oma lugu.

Uno Aan sündis 9. augustil 1936. aastal Puiestee talus Vao mõisa südames. Ta kasvas Julie Pauline ja Anton Aani peres, olles neljas laps. Temast vanemad olid vend Paul ning õed Vaike ja Elgi. Lapsepõlv möödus armastavas kodus, kus töökus, kohusetunne ja eeskuj olid elu loomulik osa. Isa Antoni sõnad: „Kõik töö, mis teed, tee usinasti“ saatsid Unot kogu elu.

Elul olid Unoga oma plaanid. Nooruses pääses ta eluohtlikest olukordadest – näiteks sõjajärgsest granaadiplahvatusest – just kui saatuse hoituna. Sest tal oli veel palju anda. Ta õppis, sportis, kasvas ja innustus. Uno koolitee algas 1944. aastal Vao mõisahoones. Rasked ajad ei röövinud lapsepõlve helgust. Sport köitis teda varakult – see oli rõõmu ja eneseteostuse allikas.

Koeru koolis õppides ehitas Uno koos sõpradega metsaonni, kus mängiti kaarte ja nauditi nooruse vabadust. Kui koolist puudumised said päevavalgele, andis direktor poistele karistuse asemel suusad. Sellest sai alguse Uno eluaegne armastus suusatamise vastu – harastus, mis kasvas kutsumuseks ja tööks.

Keskkooli läks ta Paidesse, kust edasi suundus Tallinna kehakultuuritehnikumi. 1955. aastal kutsuti Uno sõjaväkke, kus ta jäi sportlike saavutuste tõttu Eestisse. Parimad sportlikud tulemused sündisidki sel ajal. Lisaks õppis ta autojuhiks.

Uno tööelu oli kirju ja pühendunud. Ta oli treener Paide laste ja noorte spordikoolis, kus tema käe all sirgusid paljudest head sportlased. Kuna Paide rajoonis polnud suusahüppemäge, otsustas Uno sellise ehitada Türi. See oligi tema moodi: kui midagi oli puudu, tuli see lihtsalt teha. 1961. aastal abiellus Uno oma armsa Vilme ja suundus Koeru kooli õpetajaks. Seal võeti ta soojalt vastu nii õpetajate kui ka õpilaste poolt. Paljudest tema õpilastest said tublid sportlased ja ühiskonnategelased. Uno eeskuj mõjus – tema kohalolu andis julgust, tema usaldus innustas. Koerus asus Uno rajama spordibaase, korraldama olümpiamänge ja matku.

Majaka kolhoosi spordimetoodikuna töötas ta selle nimel, et igaüks saaks osa spordirõõmust. Hiljem, sotsiaalnõunikuna, tuli hakata külanõukogu asemel üles ehitama uut valda. Tema südameasjaks sai Koeru lastekodu rajamine, pensionäride seltsi loomine, vallalehe Koeru Kaja algatamine, kultuuriseltsi moodustamine, spordielu ümberkorraldamine ja vabadussõja ausamba taastamine. Uno tegevus jätkus ka vallavalitsuses ja volikogus. 1992.–1998. aastani kuulus ta kõikidesse Koeru vallavalitsuste koosseisudesse. Aastatel 1998–2006 oli Uno Koeru vallavolikogu liige.

Aastatel 1994–1998 oli ta Koeru kultuurimaja direktor. Tema eestvedamisel said teoks paljud kogukonda liitvad suursündmused – killavoorid, laadad, küüditatute kokkutulekud, konverentsid.

Pensionile jäämine ei vähendanud Unos tegutsemistahet. Uno ideedest on alguse saanud paljud suured spordivõistlused ja kõigi nende peakorraldajaks on ta ka ise olnud. Tähtsamad neist on Koeru suve- ja talimängud, Väinjärve veepidu, põllumeeste kutsealavõistlused ning mitmesugused autospordivõistlused. Koerus alustati vabariigis uudse autoralliga „Isa ja poeg“, kus laps oli roolis ja isa istus kõrval.

Koeru elama tulles hakkas Uno kohe ka näitemängudes osalema. Laval oli ta aegade jooksul enam kui 30 erinevas näitemängus. Peale näitemängudes osalemise hakkas Uno neid ka ise lavastama.

40 aasta jooksul mängis Uno jõuluvana üle 500 korra nii lasteaias, koolis, hooldekodus, asutuste pidudel kui ka paljudes kodudes. Uno on olnud pulmades isameheks üle 250 korra. Korralikult hoidis ta alles enamiku pulmakutsetest. Ta armastas mainida, et on peaaegu terve aasta oma elust veetnud pulmalauas.

Koeru valla sotsiaalnõunikuna töötades käis Uno paljudes taludes vaatamas, kellel on abi vaja. Mitmel korral kohtus ta ühe Soome mehega, kes käis taludes vanavara kokku korjamas. Selle peale tärkas tal mõte, et võiks jäädvustada ja alles hoida Koeru piirkonna

talutööriistad ja raamatud. Nende esemete jaoks asutas ta Koeru kultuurimaja ruumidesse muuseumi. Kõik museaalid vedas Uno kokku oma isikliku autoga. Muuseaale sai mitmeid tuhandeid. Muuseumi rajamisel tegi ta head koostööd Mait Raudsepaga, kes oli nõus ka selle edasist tööd korraldama. Pärast Maidu surma hoidis Uno ise elu muuseumis üleval. Tema suur soov oli, et muuseum jõuaks koolimajale lähemale ja oleks kodukoha ajaloo õppimise paigaks.

Muuseumitööga tegeledes tekkis Unol veelgi suurem huvi Koeru kandi ajaloo vastu. Selleks, et rahvas tunneks oma kodukülast rõõmu, hakkas ta korraldama külade päevi. Päevade korraldamisega seoses koguti palju informatsiooni nende külade ajaloo kohta. Selleks, et kogu materjal ei jääks õhku rippuma, otsustas ta selle raamatusse kirjutada. Uno üheks elutööks oli ka Koeru spordiajaloo raamatusse raiumine.

Uno teod ei jäänud märkamata. Talle omistati Koeru valla teenetemärk, vapimärk, aukodaniku tiitel, Järvamaa vapimärk ning elutööpreemiad spordis ja kultuuris. 2008. aastal tunnustati teda ka Eesti vabariigi Valgetähe V klassi teenetemärgiga ning nimetati aasta vabatahtlikuks ja imelise vanaisa tiitli vääriliseks.

Pere ja kodu olid Unole alati tähtsad ning kodu peamine tagala, et selliseid suuri tegusid rahva hüvanguks teha. Unot toetas alati tema tore kooliõpetajast kaasa Vilme, kellega peeti pulmad 1961.

aastal. Unol ja Vilmel on kaks poega: Toomas ja Tõnis. Ka pojad valisid elukutse isa eeskujul. Unol ja Vilmel on viis lapselast ja üks lapselapselaps. Vanaisa Uno oli igati imelise vanaisa tiitli vääriline. Ta tundis suurt huvi oma lastelaste tegemiste vastu, oli neile toredaks seltsiliseks ja toetas neid alati.

Uno Aani elutarkus, tasakaalukus, töötahe ja isamaaline meel jäid meelde kõigile, kel oli õnn temaga kokku puutuda. Kui Uno kusagil tegutses, siis esmalt oli ikka kuulda tema kõlav ja selge hääli ning seejärel märkasid kõik tema säravat naeratust ja lõbusaid silmi. Tal oli tugev käepigistus ning alati öelda mõni kompliment. Selline ta oli – alati heatahtlik ja usaldusväärne.

Uno Aani elu oli täis tähendust. Tema tööd ja teod jäävad meie keskele. Me mäletame teda kui meest, kes oskas kuulata, märgata ja aidata. Igas rollis kandis ta hoolt selle eest, et inimesed tunneksid end väärtustatuna, et kogukond elaks ja areneks. Kui meis kõigis oleks killuke Uno Aani, oleks maailm palju parem paik. Nüüd aga peame õppima elama ilma Unota ja saame tunda suurt rõõmu tema tehtud elutööst, mille vilju edasi kandes mõtleme tänutundega tagasi, et meil on au olnud olla kaasteeliseks nii vägevale mehele.

Uno Aan, aitäh Sulle. Aitäh armastuse, töö, eeskuj ja pühendumise eest.

Puhka rahu.

20. juuni kell 20 Imavere rahvamajas
jaanikuu tantsuõhtu koos Imavere
muusikute ja tulise üllatusega

20. juuni kell 21 Päinurme rahvamajas ja
pargis jaanipäeva retrodisko ja jaanilõike

21. juuni kell 19 Jalgsema külaplatsil
jaanipäev „Nii nagu vanasti“

21. juuni kell 19 Sõrandus Sõrandu
jaanituli

22. juuni kell 10 Ambla külaplatsil jaa-
nilaht ja jaanituli

22. juuni kell 20 Peetri pargis Peetri
jaanituli

23. juuni kell 19 Müüsleri pargis jaani-
tuli 2025

23. juuni kell 20 Karinu külaplatsil Kari-
nu jaanituli

23. juuni kell 20 Aravete Kangrumäe
jaanituli

XIX PIIMApäev

Meiereide lugu

Eile. Täna. Homme.

ESTI PIIMANDUSMUSEUM
1976

14. juuli 2025 IMAVERES
Eesti piimandusmuuseumi pargis

Päevajuhid Rohke Debelakk ja Margo Mitt

Päevakava

TASUTA!

kell 12–16 Piima- ja talutoodete laat / oma toodangut tutvustavad ja pakuvad suured ning väikesed tootjad ja meiereid.
Kontakt: info@piimandusmuuseum.ee

kell 10–12.15 Konverents „Meiereide lugu“ / muuseumi peamaja II korruse saalis

kell 12.15 Püsinäituse „Meiereide tekkimine ja ehitus Eestimaa küladesse XX sajandil“ avamine

kell 12.45 Muusikaline tervitus puhkpilliansambliit Brassical

kell 13 Piimapäeva avamine välialal. Mobilise näituse tutvustamine.

kell 13.30 puhkpilliansambel Brassical

kell 14 Võivõistlus / parima tööstuses toodetud Eesti või väljaselgitamine

kell 14.30 puhkpilliansambel Brassical

kell 15 Piimarammu võistlus täiskasvanutele
Kepphobuste võistlus lastele

kell 16 Ansambel „Minu Isa Oli Asusus Ise“ / laval Einar Sõggu (Gaute Kivistik) ja Eino Sõggu (Margo Mitt)

Lastele (tasuline): Rannarantšo loomaaed, minifarm, näomaalingud

kell 13–16 Metsamõisa looduspargi keskkonnatek ja töötad

Toitlustavad Türi Pritsumehed

Konverentsi kava

„Meiereide tekkimine ja ehitus Eestimaa küladesse XX sajandil“
Mai Kukk,
Eesti Piimandusmuuseumi teadur

„Väärika meieri pajatused“
Arvi Truu, endine Saaremaa piimatööstuse direktor

„Kaasagne meierei E-Piima näitel“
Randel Veerite, E-Piim Tootmine
Palde tehase juht

„Vana Kõpu meierei uus elu“
Gundo Roosvee
Soomaa Meierei OÜ juhatuse liige

Jälgi reklaami:
www.piimandusmuuseum.ee

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus- ja Tootjate Liit

Lõuna-Järvamaa
Kesktootkoda

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

JÄRVA

Reakuulutused

Pakume Järvamaal aia- ja sae tehnika remonti ning hooldust. Tel: 5673 7642

Ohtlike puude langetus tõstukilt Järva valla piires. Tel: 5624 3085

Müüa kuivi ja tooreid küttepuid (30, 40, 50 cm), 6 mm premium pelletit, terrassilauda, sisevoodrilauda ja õhukuiva servamata sanglepalauda. Tel: 5219496

Müüa kuiva ja märga küttepuid koos kohale toomise teile sobival ajal. Info: 58258266

Müüa soodsalt lõhutud kuivi ja tooreid küttepuid. Tel: 5347 1144

VÄIKE-MAARJA PUIT MÜÜB
KIRKUSTA, VEEL JÕUAB ENNE KÄIBEMAKSU TÕUSU VARUDA!
Puitbrikett Kask 220 eur/alus
Puitbrikett TERMO 250 eur/alus
Premium (6 mm / 8 mm) pellet alates 240 eur
Transpordi võimalus KIIRE TARNE!
 Kohapeal drive-in süsteem ja paki/kotikaupa müük
 Info ja tellimine: tel. 520 6369
Soodne saematerjal! Saematerjal ja hoovelmaterjal!
Küsi hinnapakumist numbrilt 515 0268
 Asume: Väike-Maarja, Jaama 7a
 Külasta ka kodulehte: www.vmpuit.ee

15. AUGUST
WILDIN' ERVITA
 PARGI TEE 13
 04:00 ➔ 21:00
KERMO MUREL
TRIBUPASTA
 DJ MORRIS
 DJ SAM SAVAGE DJ ERROR
 PILETID MÜÜGIL WILDIN.EE
 JA KOHAPEAL
 @ /WILDINESTONIA

Järva Valla Leht
 Väljaandja Järva Vallavalitsus
 Järva-Jaani, Pikk 56, info 5346 7235
 Tiraaž 4000
 Toimetaja Kristi Kirss,
kristi.kirss@jarvavald.ee
 Trükk AS Printall
 Toimetuse ootab kaastöid iga kuu viimase täisnädala esmaspäevaks.

PUURKAEVUMEISTRID
 Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.
 Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

KAEVUKONTOR OÜ
VÄRSKENDA OMA PUURKAEV JA VEESÜSTEEM
 PUURKAEVUDE: PESU, DESO JA HOOLDUS
 UURINGUD
 SEADUSTAMINE
 PUMBAD JA AUTOMAATIKA
 +372 58229248
www.kaevukontor.ee
info@kaevukontor.ee

JÄRVA VALD

Võidupüha tähistamine Järva vallas
23. juunil 2025

10.00 Pärjade asetamine Müüsleri Vabadussõja ausambale. Kogukonnakohvik
11.00 Jumalateenistus Järva-Petri kirikus. Lillede ja küünalde asetamine ausambale.
14.30 Saunaviha, pärja ja maagilise jaanikimbu valmistamise õpituba Koigi mõisa ees. Pillimehed.

Võidutule teekond
15.30 Müüsleri ausambamägi
 Järva-Jaani ausambapark
 Vodja bussipeatus
 Koigi mõis
16.00 Koeru ausambapark
 Öötla mõis
16.30 Järva-Madise kirikuaed
 Imavere rahvamaja
 Esna külaplats
17.00 Esna vana vallamaja
17.15 Aravete kultuurimaja kõrval asuv tulealtar
18.00 Ambla kirikuaed

Kaunist Võidupüha!

SPEQ AGRI
FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT
 tel. +372 452 2002
 e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee

FEKAALIVEDU JÄRVAMAAL
 Voolik kuni 50 m
Tellimine:
527 6087, Valeri
Hunting Grupp OÜ

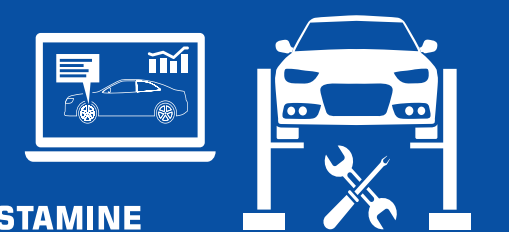
Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?
 • Katuseredeliid
 • Lumetõkked
 • Vihmaveerennide paigaldus
 • Käiguteed ja platvormid
 527 1059
info@vihmaveerennid.ee
vihmaveerennid.ee
VIHMAVEERENNID
 Liitevabad rennid kuni 50m

Viru Arborist OÜ
PAKUME ARBORISTI TEENUSEID
 • Ohtlike puude raie
 • Seisukorra hindamine
 • Puuhooldustööd
 • Hekkide hooldus
 • Võrade sidumine
 • Puiduhakkuri teenus, Ø 20cm
Kutsetunnistused
 141998, 141999
 Reigo: 5800 1880
 Gustav: 5919 2441
viruarborist@gmail.com

KOGEMUSTEGA PARTNER SINU AUTOLE!

- REMONT JA REHVITÖÖD
- 3D SILLASTEND
- DIAGNOSTIKA / ELEKTRITÖÖD
- KLIIMASEADMETE HOOLDUS
- KLAASITÖÖD / ESITULEDE TAASTAMINE

ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7
 Tel: **389 5557, 525 2166**
autolammutus@stik.ee

PAIDE, Pärnu 57a
 Tel: **3846083, 5340 5910**
paide@stik.ee

AVATUD E-R 8-17

www.stik.ee

[stikautoremont](https://www.facebook.com/stikautoremont)